

Quickscan Flora- en faunawet voor nieuwbouw Zuidhorn.

Oostergast fase 2D-a

buro bakker adviesburo voor ecologie

Quickscan Flora- en faunawet voor nieuwbouw Zuidhorn.

Oostergast fase 2D-a

Status

Definitief

Datum

22 februari 2016

Handtekening

Ing. H.J. Steendam

Inhoud

1 Inleiding	5
1.1 Aanleiding en doel	5
1.2 Wettelijk kader	5
1.3 Methode	5
1.4 Plangebied	6
1.5 Voorgenomen ontwikkeling	6
2 Flora en fauna op de locatie: resultaten, effecten en vervolg	7
2.1 Flora	7
2.2 Vogels	7
2.3 Vleermuizen	8
2.4 Overige zoogdieren	8
2.5 Reptielen en amfibieën	8
2.6 Vissen	9
2.7 Overige soorten	9
2.8 Licht beschermde soorten	9
3 Conclusie	11
3.1 Samenvatting beschermde soorten	11

3.2	Samenvatting effecten en vervolg	11
<hr/>		
4	Gebruikte bronnen	13
<hr/>		

1 | Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Voor het plan Oostergast in Zuidhorn zijn vervolgonstwikkelingen voorzien die verdeeld zijn in meerdere fases. Bij de fases 2A, 2B en 2C is inmiddels gestart met de uitvoering. Fase 2D-a is nu als vervolgonstwikkeling voorzien. Dit betreft de bouw van woningen op terrein dat thans nog een agrarisch gebruik heeft. Effecten op beschermde flora en fauna als gevolg van de gewenste ontwikkeling kunnen niet op voorhand worden uitgesloten. Buro Bakker is gevraagd om middels een verkennende toetsing (quickscan) eventueel aanwezige beschermde flora en fauna in beeld te brengen en de effecten van de gewenste ontwikkeling op deze soorten te beoordelen.

Met de quickscan wordt eenduidig in beeld gebracht of en welke beschermde soorten in het plangebied aanwezig kunnen zijn. Indien de gewenste ontwikkeling kan leiden tot negatieve effecten voor deze soorten, leidt de quickscan tot aanbevelingen voor vervolgstappen. Het uiteindelijke doel is het afstemmen van de ontwikkeling op de aanwezigheid van beschermde soorten, zodat gewerkt wordt binnen de kaders van de Flora- en faunawet.

1.2 Wettelijk kader

De Nederlandse natuurwetgeving is gebaseerd op de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn. De soortbescherming is hierbij uitgewerkt in de Flora- en faunawet. Deze wet beschermt een aantal veelal zeldzame of kwetsbare planten- en diersoorten. Relevant zijn in het kader van deze quickscan vooral de bepalingen die van toepassing zijn op ruimtelijke inrichting en ontwikkeling. De Flora- en faunawet is overal in Nederland van toepassing, ongeacht het type of de omvang van de werkzaamheden of activiteiten.

Er worden in de Flora- en faunawet drie verschillende beschermingsniveaus gehanteerd: een lichte, een matige en een zware bescherming. Voor soorten met een lichte bescherming geldt een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen. Bij matig en zwaar beschermde soorten zijn mitigerende maatregelen van toepassing als effecten van de gewenste ontwikkeling niet uitgesloten kunnen worden. Dit betekent dat ontwerp, planning en/of uitvoering afgestemd moeten worden op de beschermde soorten, zodanig dat de functionaliteit van de verblijfplaats van deze soorten behouden blijft. Een ontheffingsprocedure treedt in werking als mitigatie niet mogelijk is.

1.3 Methode

Om een indruk te krijgen van de (potentiële) natuurwaarden van het plangebied is op 11 januari 2016 een veldbezoek gebracht. Tijdens het veldbezoek is gelet op de aanwezigheid van beschermde flora en fauna. Voor de beschikbare verspreidingsgegevens van beschermde soorten zijn daarnaast de meest actuele en relevante bronnen geraadpleegd (zie bronnen achter in dit rapport). Daarnaast zijn inschattingen gemaakt van het (mogelijke) voorkomen van beschermde soorten op basis van terreinkenmerken en expert judgement.

1.4 Plangebied

De ecologische quickscan heeft betrekking op het gebied dat globaal rood omkaderd is in figuur 1. Het betreft het gebied ten noorden van de nieuwbouw (fase 2A, 2B en 2C) en aan de noordzijde van het Noorderlicht.

Figuur 1 Ligging van Oostergast en de nieuwe situatie, met het plangebied rood omkaderd (globaal).

Het plangebied bestaat uit land met een agrarische bestemming. Op het moment van het veldbezoek was het voor een klein deel braakliggend, dat deel werd gebruikt voor opslag van bouwmaterialen en grond voor de naastgelegen nieuwbouwwijk.

1.5 Voorgenomen ontwikkeling

De voorgenomen ontwikkeling bestaat uit het bouwrijp maken van de grond zodat nieuwbouw kan plaatsvinden. Werkzaamheden die plaatsvinden zijn bijvoorbeeld het dempen van sloten, grondverzet, egaliseren en verharderen.

2 | Flora en fauna op de locatie: resultaten, effecten en vervolg

In de paragrafen 2.1 tot en met 2.7 wordt de (mogelijke) aanwezigheid van zwaar en matig zwaar beschermde flora en fauna besproken. De mogelijke aanwezigheid van deze soorten kan leiden tot de aanbeveling voor vervolgonderzoek of tot een mitigatieopgave. In paragraaf 2.8 wordt ingegaan op de aanwezigheid van licht beschermde soorten.

Tevens worden de effecten beoordeeld die de voorgenomen ontwikkeling heeft op beschermde flora en fauna.

2.1 Flora

Voorkomen

In het plangebied is geen zwaar of matig zwaar beschermde flora aanwezig. De bodem bestaat uit voedselrijke en bemeste kleigrond, dat geen geschikte groeiomstandigheden biedt voor zwaarder beschermde soorten. Bij een eerder onderzoek van Buro Bakker (2014) werd de licht beschermde Zwanenbloem op diverse locaties aangetroffen. Het is aannemelijk dat deze soort nog steeds aanwezig is in en langs de sloten in het plangebied.

Effecten en vervolg

Flora met een zware of matig zware bescherming is niet aanwezig. De aanwezigheid van de licht beschermde Zwanenbloem heeft geen consequenties voor het vervolg (zie ook par. 2.8). Deze soort komt algemeen voor in de regio. Effecten en vervolgstappen zijn derhalve niet aan de orde.

2.2 Vogels

Voorkomen

Jaarrond beschermde soorten

De aanwezigheid van vogels met een jaarrond beschermde nestplaats kan op basis van de veldverkenning worden uitgesloten. In het plangebied is geen bebouwing aanwezig en ook bomen voor horsten van roofvogels of nesten van uilen ontbreken in het plangebied.

Algemene broedvogels

Het veldbezoek is gebracht vóór het broedseizoen van vogels, waardoor de aanwezigheid van broedvogels volledig is ingeschat op basis van terreinkenmerken. In het gebied is beperkt geschikte broedgelegenheid aanwezig voor vogels, met name voor enkele rietvogels en watervogels. Soorten die hier mogelijk tot broeden komen zijn ondermeer Wilde eend, Meerkoet en Kleine karekiet.

Effecten en vervolg

Jaarrond beschermde soorten

Soorten met jaarrond beschermde nesten zijn niet in het plangebied aanwezig. Effecten en vervolgstappen zijn niet aan de orde.

Algemene broedvogels

Werkzaamheden die uitgevoerd worden tijdens het broedseizoen (zoals het verwijderen van ruige vegetatie) kunnen leiden tot verstoring of vernietiging van nesten. Dit betreft zowel de vogels die in het plangebied zelf broeden als de vogels die binnen de beïnvloedingssfeer van de werkzaamheden

broeden. Dergelijke verstoring is niet toegestaan en hiervoor wordt bovendien geen ontheffing verleend.

Dergelijke werkzaamheden dienen daarom in eerste instantie buiten het broedseizoen plaats te vinden, of in elk geval buiten het broedseizoen te worden opgestart. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot half juli. Bij het uitvoeren van werkzaamheden in het broedseizoen is van belang dat vogels ontmoedigd worden om in het gebied tot broeden te komen. Het plangebied dient hiervoor voorafgaand aan het broedseizoen onaantrekkelijk gemaakt te worden voor vogels, en gedurende het broedseizoen onaantrekkelijk gehouden te worden. Dat betekent dat ruige vegetaties voor het broedseizoen verwijderd moeten worden. Wanneer dit niet mogelijk is, moet het plangebied voorafgaande aan de werkzaamheden gecontroleerd worden op de aanwezigheid van nesten. Deze controle moet worden uitgevoerd door een vogelkundige. De kans bestaat dan dat het werk alsnog moet worden uitgesteld tot na het beëindigen van het broedseizoen.

2.3 Vleermuizen

Voorkomen

Verblijfplaatsen

De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen kan op voorhand worden uitgesloten. Er zijn geen gebouwen en/of bomen met holtes aanwezig.

Belangrijke vliegroutes

In het plangebied zijn geen opgaande lijnvormige landschapselementen aanwezig die als vliegroute kunnen dienen.

Belangrijk foerageergebied

Het plangebied dient hooguit als zeer marginaal foerageergebied voor enkele vleermuizen vanwege de openheid van het terrein en dus een gebrek aan dekking (Dietz, 2011). Belangrijk foerageergebied is niet aanwezig.

Effecten en vervolg

In het plangebied kan de aanwezigheid van verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebied worden uitgesloten. Effecten en vervolgstappen zijn daarom niet aan de orde.

2.4 Overige zoogdieren

Voorkomen

Het voorkomen van overige zoogdieren met een juridisch zwaarder beschermingsregime kan worden uitgesloten. Het voorkomen van de zwaar beschermde Waterspitsmuis is niet bekend van de omgeving van Zuidhorn. De randen van het plangebied kunnen hooguit als marginaal foerageergebied worden gebruikt door de matig zwaar beschermde Steenmarter. Voor overige zwaarder beschermde zoogdieren is geen geschikt leefgebied aanwezig.

Effecten en vervolg

Zoogdieren met een zwaarder beschermingsregime zijn niet aanwezig. Voor de Steenmarter die mogelijk gebruik maakt van het plangebied als foerageergebied zijn geen vervolgstappen nodig. Alternatief foerageergebied is in ruime mate aanwezig in de directe omgeving. Effecten en vervolgstappen zijn daarom niet aan de orde.

2.5 Reptielen en amfibieën

Voorkomen

De aanwezigheid van reptielen kan op voorhand worden uitgesloten. De voedselrijke kleigronden vormen geen geschikt leefgebied voor reptielen. De zwaar beschermde Poelkikker is mogelijk aan-

wezig in een sloot die grenst aan de nieuw aangelegde Rijksweg N355 aan de oostkant van het plangebied. Bij eerder door Buro Bakker uitgevoerd onderzoek (2014) werd de soort langs dit tracé aangetroffen. Deze sloot valt echter buiten het plangebied. De soort is tijdens onderzoek langs alle provinciale wegen in Groningen (Buro Bakker, 2014) in de directe omgeving van het plangebied vastgesteld. Het plangebied zelf biedt geen geschikt leefgebied voor deze soort. Overige amfibieën met een juridisch zwaardere bescherming komen niet voor. Voor deze soorten is geen geschikt leefgebied aanwezig, of het plangebied ligt ver buiten het verspreidingsgebied.

Effecten en vervolg

De mogelijke aanwezigheid van de zwaar beschermde Poelkikker in de sloot aan de oostzijde van het gebied leidt niet tot de noodzaak om vervolgstappen te ondernemen. De sloot valt buiten de begrenzing van het plangebied. De werkzaamheden hebben geen effect op het leefgebied van de Poelkikker.

2.6 Vissen

Voorkomen

De matig zwaar beschermde Kleine modderkruiper komt voor in de buurt van het plangebied (Buro Bakker, 2014; Brouwer et al., 2008) maar werd bij schepnetbemonstering tijdens de veldverkenning van 11 januari niet aangetroffen in de sloten. De tijd van het jaar om Kleine modderkruipers aan te kunnen tonen was echter niet geschikt. De Soortenstandaard Kleine modderkruiper bepaalt dat nader onderzoek tussen april en oktober dient plaats te vinden. Alleen als dan geen individuen worden aangetroffen, is afwezigheid met voldoende zekerheid aangetoond.

Effecten en vervolg

Het voorkomen van de Kleine modderkruiper in te dempen sloten in het gebied kan niet op voorhand worden uitgesloten. Middels een eenmalige bemonstering van sloten tussen april en oktober moet aan- of afwezigheid worden aangetoond. Indien de soort wordt aangetroffen, zijn mitigerende maatregelen noodzakelijk. Deze bestaan in de regel uit het afwissen van watergangen voordat deze worden gedempt.

2.7 Overige soorten

Voorkomen

Het voorkomen van overige soorten met een juridisch zwaarder beschermingsregime (libellen, dagvlinders en andere ongewervelden) kan op voorhand worden uitgesloten. Voor deze soorten is geen geschikt leefgebied aanwezig.

Effecten en vervolg

Effecten en vervolgstappen zijn niet aan de orde.

2.8 Licht beschermde soorten

Voorkomen

In het plangebied is mogelijk of waarschijnlijk leefgebied aanwezig voor een gering aantal licht beschermde soorten. Het betreft de volgende soorten:

- Flora: Zwanenbloem.
- Zoogdieren: Bosmuis, Mol, Haas, Veldmuis, Wezel, Hermelijn en Bunzing.
- Amfibieën: Bastaardkikker, Meerkikker, Bruine kikker, Gewone pad en Kleine watersalamander.

Effecten en vervolg

De negatieve effecten op licht beschermde planten en dieren zullen niet leiden tot het vernietigen van hele populaties. Het betreft allemaal algemene soorten waarvan de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Voor deze soorten geldt een algehele vrijstelling. Schade aan soorten waarvoor een vrijstelling geldt voor de Flora- en faunawet hoeft niet te worden gecompenseerd. Op deze soorten is de zorgplicht wel van kracht (artikel 2 Flora- en faunawet). De zorgplicht bepaalt dat men wilde planten en dieren zo min mogelijk schade dient te berokkenen.

3 | Conclusie

3.1 Samenvatting beschermde soorten

Op basis van de quickscan kan met betrekking tot de aanwezigheid van beschermde flora en fauna het volgende worden geconcludeerd:

- In het plangebied kunnen enkele algemene vogels tot broeden komen. Alle vogels genieten een zware bescherming in het broedseizoen.
- In de sloot ten oosten van het plangebied kan de aanwezigheid van de zwaar beschermde Poelkikker niet op voorhand worden uitgesloten. De sloot valt buiten de begrenzing van het wijzigingsgebied.
- De matig zwaar beschermde Kleine modderkruiper kan niet worden uitgesloten in de sloten in het plangebied.
- De aanwezigheid van overige beschermde soorten heeft uitsluitend betrekking op soorten met een licht beschermde status.

3.2 Samenvatting effecten en vervolg

Algemene broedvogels

Verstoring of vernietiging van in gebruik zijnde nesten is verboden en hiervoor wordt ook geen ontheffing verleend. Werkzaamheden zoals het verwijderen van ruige vegetaties dienen daarom in eerste instantie buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd, of in elk geval buiten het broedseizoen te worden opgestart. Het broedseizoen omvat globaal de periode van half maart tot half juli.

Bij het uitvoeren van werkzaamheden in het broedseizoen is van belang dat vogels ontmoedigd worden om in het gebied tot broeden te komen. Het plangebied dient hiervoor voorafgaand aan het broedseizoen onaantrekkelijk gemaakt te worden voor vogels, en gedurende het broedseizoen onaantrekkelijk gehouden te worden. Dat betekent dat ruige vegetaties voor het broedseizoen verwijderd moeten worden. Wanneer dit niet mogelijk is, moet het plangebied voorafgaand aan de werkzaamheden gecontroleerd worden op de aanwezigheid van nesten. Deze controle moet worden uitgevoerd door een vogelkundige. De kans bestaat dat het werk alsnog moet worden uitgesteld tot na het beëindigen van het broedseizoen.

Poelkikker

De mogelijke aanwezigheid van de zwaar beschermde Poelkikker in de sloot aan de oostzijde van het plangebied leidt niet tot de noodzaak om vervolgstappen te ondernemen. De sloot valt buiten de begrenzing van het plangebied. De werkzaamheden hebben geen effect op het leefgebied van de Poelkikker.

Kleine modderkruiper

Om vast te stellen of de Kleine modderkruiper aan- of afwezig is in het plangebied moet eenmalig een schepnetbemonstering plaatsvinden tussen april en oktober. Indien de soort dan wordt aangetroffen, zijn mitigerende maatregelen noodzakelijk.

Licht beschermde soorten

Voor de licht beschermde soorten geldt alleen de zorgplicht. De zorgplicht bepaalt dat men wilde planten en dieren zo min mogelijk schade dient te berokkenen. Dit kan gedaan worden door enkele dagen voor de werkzaamheden de vegetatie rondom de gebouwen en in de binnentuinen kort af te

maaieren. Op deze manier verdwijnt de dekking voor kleine dieren waardoor ze het plangebied zullen verlaten.

4 | Gebruikte bronnen

- Bos, E., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay en I. Wynhoff (De Vlinderstichting), 2006.* De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (*Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea*). Nederlandse fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- Brouwer, T., Crombaghs, B., Dijkstra, A., Scheper, A.J. & P.P. Schollema, 2008.* Vissenatlas Groningen Drenthe. Uitgeverij Profiel, Bedum.
- Buro Bakker, 2014.* Onderzoek flora en fauna provinciale infrastructuur Groningen. In opdracht van provincie Groningen.
- Buro Bakker, 2014.* Toetsing Flora- en faunawet voor een aantal ontwikkelingen in Oostergast (Zuidhorn). In opdracht van Rho adviseurs voor leefruimte.
- Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie), 2009.* De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse fauna 9. Nationaal natuurhistorisch museum Naturalis, European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- Dietz, C., Von Helversen O. & D. Nill (2011).* Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. De Fontein/Tirion, Utrecht (vertaling vanuit het Duits).
- DR-loket, 2009.* Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten Flora- en faunawet.
- Kapteyn, K., 1995.* Vleermuizen in het landschap. Over hun ecologie, gedrag en verspreiding. Schuyt & Co Uitgevers, Haarlem.
- Oranjewoud, 2009.* Natuurtoets wegomlegging N355 Zuidhorn-Noordhorn. Onderzoek naar beschermde plan- en diersoorten.
- Zoogdieratlas Groningen, 2011.* Werkatlas zoogdieren van Groningen.

Colofon

Opdrachtgever

Rho adviseurs voor leefruimte

Contactpersoon

Dhr. T. Hoekstra

Uitgevoerd door

Buro Bakker adviesburo voor ecologie

Weiersloop 9
Postbus 10034 | 9400 CA Assen
T 0592 - 313389 | info@burobakker.nl
www.burobakker.nl

Projectleiding

Ir. M.S. van Kerkvoorde

Rapportage

Ing. M.W. Bokje

Veldwerk

Ing. M.W. Bokje

© Buro Bakker adviesburo voor ecologie
Gebruik en overname van gegevens alleen
toegestaan met volledige bronvermelding.

Wijze van citeren

Buro Bakker (2016); Quickscan Flora- en faunawet voor
nieuwbouw Zuidhorn. Rapport P15202, Assen.

Foto's: M.W. Bokje